

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський фаховий коледж харчових технологій і торгівлі

**СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ТОРГОВЛІ**

Затверджено на засіданні
Педагогічної ради
протокол №1
від «31» січня 2023 р.

Основні принципи й засади професійного розвитку кадрового потенціалу працівників Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі (далі Коледж) визначені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійний розвиток працівників», Положенням «Про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників коледжу, Стратегією організації навчально-виховного процесу у ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі» на 2020-2025 роки та статуту Коледжу.

Організація професійного навчання працівників Коледжу здійснюється з урахуванням потреб та специфіки напрямів освітньої діяльності.

Професійний розвиток педагогічних працівників має враховувати професійний стандарт (професійну сертифікацію) у поєднанні з посадовими обов'язками та перспективами їх розширення.

Беруться до уваги і особисті професійні інтереси педагогічних працівників, набутий досвід роботи та рівень виконання посадових обов'язків.

Важливим чинником формування кадрового потенціалу педпрацівника є розроблення галузевих рамок кваліфікації, професійних стандартів, кодексу етики педагогічного працівника.

Професійний розвиток кадрового потенціалу науково-педагогічних та педагогічних працівників Коледжу є безперервним процесом вдосконалення набутих та освоєння нових професійних компетентностей. Це передбачає нові сучасні форми педагогічної діяльності: волонтерство, практична підготовка, стажування, академічна мобільність, актуалізація рецензування освітньо-професійних програм, навчально-методичних матеріалів і посібників, дуальна форма здобуття освіти, роботи в канікулярний період.

Традиційним видом підвищення кваліфікації є навчання у закладах освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, передбачають набуття нових і вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності. Іншими видами підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Коледжу є стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, вебінарах, майстер- класах та ін. Обов'язковою умовою для визнання результатів інших видів підвищення кваліфікації є опис набутих нових або вдосконалених компетентностей. Загальна кількість академічних годин підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин.

Важливим елементом розвитку кадрового потенціалу є стажування у кращих педагогічних, науково-педагогічних працівників як вид підвищення кваліфікації, націлений на поширення ефективної практики. Практика наставництва використовується в процесі підготовки педагогічних працівників до атестації. У разі потреби педагогічний працівник може отримати консультативну допомогу директора, заступника директора з навчальної роботи, методиста, викладачів- методистів або інших посадових осіб, відповідальних за професійний розвиток педагогічних працівників. В окремих випадках директор Коледжу, завідувачі відділень або особа, відповідальна за професійний розвиток педагогічних працівників, можуть надавати

педагогічному працівнику конкретні рекомендації щодо напрямів та змісту його професійного розвитку.

Планування професійного розвитку педагогічних працівників та узгодження графіку відповідних заходів здійснюється на рівні Директора Коледжу, заступника директора з навчальної роботи та методиста.

Заходи щодо професійного розвитку педагогічні, науково-педагогічні працівники можуть здійснювати за Програмами як в Україні, так і за кордоном. Участь у програмах професійного розвитку на території держави, що визнана державою-агресором чи державою-окупантом, не допускається. Основними складовими професійного розвитку педагогічних працівників Коледжу є підвищення кваліфікації та стажування з одержанням сертифікату.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Підвищення кваліфікації є основною складовою стратегії розвитку кадрового потенціалу педагогічних працівників та системи забезпечення якості освіти в Коледжі.

Підвищення кваліфікації здійснюється за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі шляхом участі у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Окремі види діяльності педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти) можуть бути визнані як підвищення кваліфікації.

Процедура зарахування окремих видів діяльності, їх результатів та обсяг підвищення кваліфікації педагогічних працівників визначається Педагогічною радою Коледжу.

Педагогічні працівники самостійно обирають форми, види, напрями та суб'єктів підвищення кваліфікації.

З метою всебічного та комплексного оцінювання педагогічної діяльності та рівня професійного зростання працівників в Коледжі проводиться атестація педагогічних працівників. Атестація є складовою забезпечення якості освіти. В Коледжі проводиться атестація з періодичністю один раз на п'ять років. Атестацію також може бути проведено за заявкою працівника позачергово. Необхідною умовою проходження педагогічним працівником чергової або позачергової атестації є обов'язкове підвищення кваліфікації, що відповідає змісту педагогічної діяльності. Результатом атестації може бути присвоєння або позбавлення кваліфікаційної категорії, та присвоєння педагогічного звання.

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ТА ОБСЯГИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Педагогічні працівники Коледжу зобов'язані підвищувати свою кваліфікацію щорічно. Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічних працівників Коледжу не може бути менше ніж 150 годин на п'ять років, з яких певна кількість годин обов'язково має бути спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у роботі із здобувачами освіти з особливими

освітніми потребами та дорослими здобувачами освіти.

Директор, заступники директора, завідувач відділення, методист Коледжу, які вперше призначенні на відповідну посаду, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи.

СУБ'ЄКТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Коледж може підвищувати кваліфікацію штатних працівників в закладах освіти (структурних підрозділах), наукових установах, у інших юридичних або фізичних особах, що провадить освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники Коледжу вільні у виборі суб'єктів підвищення кваліфікації. Суб'єкт підвищення кваліфікації може організовувати освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності або за місцем роботи педагогічних працівників, та/або дистанційно, якщо це передбачено договором за відповідною програмою.

ФОРМИ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами: інституційною (очна, заочна, дистанційна, мережева), дуальною, на робочому місці, на виробництві тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Основними напрямами підвищення кваліфікації є:

- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмету, фахових методик, технологій тощо);
- психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;
- створення безпечного та інклузивного освітнього середовища, особливості інклузивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклузивна, емоційно-етична компетентність;
- розвиток управлінської компетентності (для керівників та їх заступників).

Зазначений перелік напрямів підвищення кваліфікації не є вичерпним.

Він може бути скорегований або доповнений відповідно до потреб Коледжу та потреб педагогічних працівників.

При викладанні декількох освітніх компонентів педагогічні працівники самостійно обирають послідовність підвищення кваліфікації за певними

напрямами у міжатестаційний період в межах загального обсягу підвищення кваліфікації, визначеного законодавством.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Педагогічна рада Коледжу самостійно визначає організаційні питання щодо планування та проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які працюють за основним місцем роботи. Основною складовою організації підвищення кваліфікації є його планування.

План підвищення кваліфікації педагогічних працівників формується на відповідний навчальний рік на підставі пропозицій, наданих працівниками. План підвищення кваліфікації на відповідний рік включає: список педагогічних працівників, які повинні пройти підвищення кваліфікації у цьому році, теми, форми, види, обсяги підвищення кваліфікації (у годинах або кредитах ЄКТС), перелік суб'єктів підвищення кваліфікації, строки, вартість підвищення кваліфікації або примітку про безоплатний характер надання такої послуги чи про самостійне фінансування педагогічним працівником. План підвищення кваліфікації може бути змінено протягом року в порядку, визначеному педагогічною радою. За погодженням педагогічного працівника, директора Коледжу і суб'єкта підвищення кваліфікації строки підвищення кваліфікації такого працівника протягом відповідного року можуть бути уточнені без внесення змін до плану підвищення кваліфікації.

На підставі плану підвищення кваліфікації директор Коледжу забезпечує укладання між Коледжем та суб'єктом підвищення кваліфікації договору про надання освітніх послуг. Не пізніше 25 грудня працівник повинен поінформувати уповноваженому директором Коледжу особу (методиста, інспектора відділу кадрів) про стан проходження ним підвищення кваліфікації у поточному році з додаванням копій отриманих документів про підвищення кваліфікації.

План підвищення кваліфікації має бути оприлюдненим на офіційному вебсайті Коледжу.

ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ДОКУМЕНТ ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження. Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації визнаються рішенням педагогічної ради Коледжу.

Умови і порядок визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників встановлюється педагогічною радою Коледжу.

У разі підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) замість документа про підвищення кваліфікації подається звіт або творча робота, персональне розроблення електронного освітнього ресурсу, оприлюднені на вебсайті Коледжу або в електронному портфоліо педагогічного працівника.

За результатами підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, педагогічному працівнику може бути присвоєно повну або часткову професійну та освітню кваліфікацію у встановленому законодавством порядку.

Процедура зарахування окремих видів діяльності, їх результатів та підвищення кваліфікації педагогічних працівників визначається педагогічною радою Коледжу та Положенням.

Окремі види діяльності педагогічних працівників, що можуть бути визнані як підвищення кваліфікації, визначаються Положенням у наступних обсягах:

- участь у педагогічних вебінарах, семінарах, майстер-класах, тренінгах, що підтверджена відповідним документом;
- підвищення кваліфікації, що педагогічний працівник пройшов за кордоном;
- програма академічної мобільності, що зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЕКТС на рік;
- результати інформальної освіти (самоосвіти) педагогічних працівників, які мають науковий ступінь або вчене звання, почесне чи педагогічне звання (крім звання «старший викладач»), можуть бути визнані педагогічною радою як підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

У випадку відсутності у суб'єкта підвищення кваліфікації ліцензії на підвищення кваліфікації або акредитованої освітньої програми та невідповідності його програми підвищення кваліфікації та виданого документа про підвищення кваліфікації вимогам Порядку, педагогічна рада може прийняти рішення про визнання таких результатів підвищення кваліфікації як результатів, здобутих шляхом самоосвіти.

ДОКУМЕНТ ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

За результатами проходження кваліфікації педагогічним працівникам видається документ про підвищення кваліфікації, технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку якого визначається відповідним суб'єктом підвищення кваліфікації.

У документі про підвищення кваліфікації повинні бути зазначені:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) фізичної особи, яка надає освітні послуги з підвищення кваліфікації;
- тема (напрям, найменування), обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації у годинах або кредитах ЕТКС;
- прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) особи, яка підвищувала кваліфікацію;
- опис досягнутих результатів навчання;
- дата видачі та обліковий запис документа;
- найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали особи, яка підписала від імені суб'єкта підвищення кваліфікації та її підпис.

Документи про підвищення кваліфікації (сертифікати, свідоцтва тощо), що були видані за результатами проходження підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації – нерезидентів України, можуть містити іншу інформацію та потребують визнання педагогічною радою Коледжу.

ФІНАНСУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Джерелами фінансування підвищення кваліфікації педагогічних працівників Коледжу є кошти державного, місцевих бюджетів, кошти фізичних осіб або юридичних осіб, інші власні надходження Коледжу, інші джерела, не заборонені законодавством.

Самостійне фінансування підвищення кваліфікації здійснюється педагогічними працівниками Коледжу, які працюють за основним місцем роботи і проходять підвищення кваліфікації поза межами плану підвищення кваліфікації Коледжу.

СТАЖУВАННЯ

Стажування є основним складовим елементом професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників. Стажування – це набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Стажування педагогічних працівників може здійснюватися в закладах освіти, установах, організаціях та на підприємствах, а також в Коледжі (за виключенням структурного підрозділу, в якому працює педагогічний працівник, тобто безпосереднього місця роботи).

Для застосування вмінь та знань в практичній сфері, педагогічні працівники Коледжу можуть надавати послуги наукового консультування суб'єктом господарювання. Це дає змогу провести дослідження в сфері застосування та вирішення практичних проблем, поширення нових знань та власних напрацювань.

Погоджено
на засіданні Профспілкового
комітету коледжу
протокол № 5
від 31 серпня 2023 р.

